

prima instanță: E. Cojocari
instanța de apel: N. Vascan, E. Fistican, V. Negru

dosarul nr. 2ra-2688/16

ÎNCHEIERE

14 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Ion Druță
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Banca Comercială Română Chișinău Societate pe Acțiuni

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Băncii Comerciale Române Chișinău Societate pe Acțiuni împotriva Angelei Dastic cu privire la încasarea datoriei și deposedarea bunurilor gajate

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Banca Comercială Română Chișinău Societate pe Acțiuni și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 22 decembrie 2014, prin care a fost admisă parțial acțiunea

constată:

La 01 iulie 2013, Banca Comercială Română Chișinău SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva Angelei Dastic cu privire la încasarea datoriei și deposedarea bunurilor gajate.

În motivarea acțiunii a indicat că conform contractului de credit nr. 2062 din 15 iulie 2008 a fost acordat Angelei Dastic un credit în valoare de 1.520.000,00 (un milion cinci sute douăzeci mii) lei, cu termenul de scadență la 14 iulie 2028, cu dobândă fluctuantă de 22 % anual pentru procurarea unei case de locuit amplasată în mun. Chișinău, com. Trușeni, str. Mihai Boț, 21.

Susține că în scopul asigurării creditului acordat, a fost încheiat contractul de gaj/ipotecă din 15 iulie 2008, autentificat notarial și înregistrat în registru actelor notariale cu nr. 13982.

Menționează că obiectul contractului de gaj/ipotecă constituie terenul pentru construcții, cu numărul cadastral 8039331.1122.01 situat în mun. Chișinău, com. Trușeni str. Mihai Boț, 21, evaluat la 1674325,00 lei.

Conform contractului de credit pentru plata cu întârziere a oricăror sume din contractul de credit, pârâta s-a obligat să achite dobânda majorată cu 5 puncte procentuale peste dobânda curentă. Totodată, contractul prevede că Banca Comercială Română Chișinău SA este în drept să aplice față de debitor o penalitate

în mărime de 0,1 % pe zi, minim 10 lei din suma dobânzii neachitate, în cazul în care debitorul nu achită dobânda în termenul stabilit.

Precizează că în urma neexecutării obligațiilor asumate față de bancă în baza contractului de credit nr. 2062 din 15 iulie 2008, datoria Angelei Dastic conform calculului anexat la cererea de chemare în judecată, constituie suma de 2411305,50 lei.

Sușține că la 17 noiembrie 2010, a fost expediată în adresa pârâtei notificare, prin care ultima a fost înștiințată despre inițierea procedurii de executare a dreptului de ipotecă, solicitând transmiterea bunului ipotecat pentru a fi comercializat sau achitarea deplină a sumei creditului și a penalităților aferente contractului.

Ulterior, la 23 februarie 2011 a fost înregistrat preavizul de executare a dreptului de ipotecă la OCT Chișinău.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 31, 33, 36 din Legea cu privire la ipotecă nr. 142-XVI din 26 iunie 2008, art. 71 din Legea cu privire la gaj nr. 449-XV din 30 iulie 2001, art. 483, 487-490, 572 Cod civil, art. 5, 6, 40, 80, 166, 168 CPC.

Solicită încasarea de la Angela Dastic a datoriei în mărime de 3014844,66 lei, inclusiv din bunurile grevate, evacuarea pârâtei și a tuturor persoanelor și bunurilor mobile fără acordarea altui spațiu locativ și transmiterea silită în posesia băncii pentru comercializare a bunului imobil ipotecat: terenul pentru construcții cu nr. cadastral 8039331.1122 cu suprafața totală de 0,006 ha, construcție nefinalizată cu nr. cadastral 8039331.1122.01 precum și din ameliorările și îmbunătățirile, reconstrucțiilor asupra oricărui bun care se unește cu bunul imobil ipotecat, precum și asupra bunurilor noi ce rezultă din transformarea bunului imobil ipotecat, situat în mun. Chișinău, com. Trușeni, str. Mihai Boț nr. 21, încasarea taxei de stat în sumă de 50000 lei și altor cheltuieli de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 22 decembrie 2014, fost admisă parțial acțiunea înaintată de Banca Comercială Română Chișinău SA.

A fost încasat din contul Angelei Dastic în beneficiul Băncii Comerciale Române Chișinău SA suma de 741463,00 (șapte sute patruzeci și unu mii patru sute șaiszeci și trei) lei.

În rest cerințele Băncii Comerciale Române Chișinău SA au fost respinse ca neîntemeiate.

A fost încasat din contul Angelei Dastic în beneficiul Băncii Comerciale Române Chișinău SA cheltuielile de judecată în sumă de 22243,89 lei cu titlu de taxă de stat.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2015 a fost respins apelul declarat de Banca Comercială Română Chișinău SA și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 22 decembrie 2014.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 17 februarie 2016 a fost admis recursul declarat de Banca Comercială Română Chișinău SA împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2015, casată decizia instanței de apel și restituită pricina civilă pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2016 a fost respins apelul declarat de Banca Comercială Română Chișinău SA și menținută hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 22 decembrie 2014. De asemenea a fost respinsă cerința apelantului cu privire la încasarea din contul Angelei Dastic a cheltuielilor de judecată în sumă de 112500 lei.

La 18 august 2016 Banca Comercială Română Chișinău SA a depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2016, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii prin care să fie:

încasată din contul Angelei Dastic datoria în sumă de 2630455,97 lei inclusiv din contul bunurilor grevate cu ipotecă;

deposedată și transmisă silit din posesia Angelei Dastic în posesia Băncii Comerciale Române Chișinău SA pentru comercializare ulterioară a bunurilor imobile ipotecate conform contractului de ipotecă nr. 18673 din 09 octombrie 2014 și nr. 13982 din 15 iulie 2008, și anume: teren pentru construcții, cu numărul cadastral 8039331.1122 cu suprafața totală de 0.006 ha, construcție nefinalizată cu numărul cadastral 8039331.1122.01 precum și a tuturor ameliorărilor și îmbunătățirilor, reconstrucțiilor, asupra oricărui bun imobil care se unește prin accesiune cu bunul imobil ipotecat, precum și asupra bunurilor noi, ce rezultă din transformarea bunului imobil ipotecat situat în mun. Chișinău, com. Trușeni, str. Mihai Boț 21;

evacuată Angela Dastic și toate persoanele cu bunurile lor mobile din bunurile imobile care constă din: teren pentru construcții cu numărul cadastral 8039331.1122 cu suprafața totală de 0.006 ha, construcție nefinalizată cu numărul cadastral 8039331.1122.01, precum și din ameliorările și îmbunătățirile, reconstrucțiile asupra oricărui bun imobil care se unește cu bunul imobil ipotecat, precum și asupra bunurilor noi, ce rezultă din transformarea bunului imobil ipotecat situat în mun. Chișinău, com. Trușeni, str. Mihai Boț, 21, fără acordarea altui spațiu locativ;

încasarea taxei de stat în sumă de 50 000 lei achitată la depunerea cererii de chemare în judecată, 37500 lei la depunerea apelului și 25 000 lei la depunerea recursului, în total suma de 137 500 lei.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel și a hotărârii primei instanțe considerându-le ilegale și neîntemeiate.

Menționează că instanțele ierarhic inferioare au aplicat eronat normele de drept material.

Precizează că în perioada examinării pricinii în prima instanță Angela Dastic datora Băncii Comerciale Române Chișinău SA suma de 3014844,66 lei, însă dat fiind faptul că în perioada examinării recursului, în urma căreia la 17 februarie 2016 a fost emisă decizia Curții Supreme de Justiție, din contul intimitei a fost încasată silit suma de 384388,69 lei, la moment datoria acesteia constituie 2630455,97 lei.

Explică că instanțele ierarhic inferioare urmau să aplice prevederile art. 490 alin. (1), (4), 1236 alin. (1) Cod civil și art. 33 alin. (1) din Legea cu privire la ipotecă nr. 142 din 26 iunie 2008 deoarece între părți există raportul obligațional

născut din contractul de credit nr. 2026 din 15 iulie 2008 și contractul de gaj nr. 13982 din 15 iulie 2008.

Cu referire la aplicarea art. 139 alin. (4) CPC de către instanțele ierarhic inferioare raportat la speța în cauză, consideră că documentul, adică contractul de credit urma a fi admis în calitate de probă, înscris în baza căreia au fost întemeiate pretențiile în acțiune. Astfel, deoarece Angela Dastic nu a prezentat o altă copie a contractului de credit cu conținut diferit, alăturat documentelor anexate la materialele cauzei, veridicitatea dublicatului contractului de gaj, este incontestabilă.

Consideră că instanța de apel a interpretat eronat prevederile art. 210 alin. (1) și art. 211 Cod civil, în contextul în care a concluzionat că prima instanță a conchis corect cu privire la temeinicia pretenției de încasare a datoriei bancare în sumă de 741463 lei. Or, la caz nu era necesară și nici aplicabilă proba cu martori pentru dovedirea actelor juridice (contractul de credit nr. 2062 din 15 iulie 2008 și contractul de gaj (ipotecă) nr. 13982 din 15 iulie 2008), deoarece la încheierea acestora forma scrisă și autentică a fost respectată.

Reieșind din limitele judecării apelului conform art. 373 alin. (1), (2) CPC, consideră că contrar acestor prevederi, instanța de apel rejudecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii, referindu-se doar la susținerile Angelei Drastic prin reprezentanții acesteia și constatări reținute la adoptarea hotărârii de prima instanță, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului sub toate aspectele, în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză.

Remarca că respingând apelul și menținând hotărârea primei instanțe, instanța de apel a pus la baza deciziei doar susținerile invocate de Angela Dastic, fără a da o apreciere cuvenită materialului probator existent la dosar în raport cu explicațiile părților în proces, ținându-se cont art. 131 CPC, care direct statuează că explicațiile date de părți și intervenienți asupra circumstanțelor care le sunt cunoscute și care au importanță în proces urmează a fi verificate și evaluate deopotrivă cu celelalte probe.

Relevă că reieșind din specificul acțiunii la rejudecarea cauzei era necesară verificarea legalității hotărârii primei instanțe, cât și obiect litigiului atât în baza argumentelor invocate de recurent, dar și conform cadrului legal ce guvernează raportul juridic supus judecării.

În acest sens, precizează că în scopul stabilirii legalității hotărârii, cât temeiniciei sau netemeiniciei pretențiilor înaintate, era indispensabil, alături de cele constatate de a verifica temeiul legal al pretențiilor în baza probelor prezentate și prin prisma dispozițiilor statuate la Secțiunea a 3-a al Capitolului XXIV din Codul civil, ce reglementează creditul bancar.

Or, unul din argumentele susținute de Banca Comercială Română Chișinău SA în cererea de apel a fost faptul că de către prima instanță au fost greșit aplicate la caz prevederile care reglementează restituirea împrumutului, cauza urmând a fi examinată prin prisma dispozițiilor art. 619, art. 885, art. 1236, art. 1243 alin. (1) și (2) Cod civil, menționând în acest sens că dobânzile și penalitățile

prevăzute la cap. 10 pct. 10.2 din contractul de credit nr. 2062 din 15 iulie 2008, este în corespundere cu art. 1243 Cod civil.

Explică că atât argumentul dat cât și altele au fost trecute cu atenția de către instanța de apel, fără a fi dată o apreciere corespunzătoare și o analiză minuțioasă acestora, fapt ce denotă încălcarea dispozițiilor alin. (5) al art. 373 CPC, care direct stipulează că instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Consideră că motivarea deciziei instanței de apel nu este altceva decât o transcriere în cea mai mare parte a concluziilor primei instanțe față de cele remarcate. Aceasta rezultă și din faptul că instanța de apel a considerat drept justă concluzia primei instanțe care a reținut că pe parcursul examinării cauzei instanța de judecată nu a dispus de probe care ar confirma faptul că Angela Dastic a semnat contractul de gaj (ipotecă) din 15 iulie 2008, prin care s-ar fi obligat de a achita în termen și integral datoria contractuală.

Susține că această constatare este lipsită de certitudine, deoarece instanța de apel a reieșit doar din susținerile reprezentantului intimatei Angela Dastic, care a atenționat asupra imposibilității verificării temeiniciei pretențiilor înaintate de recurent din motivul inexistenței originalului contractului de gaj (ipotecă) din 15 iulie 2008, fără a da o apreciere duplicatului contractului de gaj (ipotecă) nr. 13982 din 15 iulie 2008, eliberat de notarul privat Mirela Amihalachioaie-Țurcan, care a confirmat autenticitatea acestuia și care a fost prezentat instanței de apel de către reprezentantul recurentului în susținerea pretențiilor înaintate.

Afirmă că la fel a rămas fără analiză și conținutul contractului nominalizat din care rezultă că acesta a fost încheiat în scopul garantării rambursării în termenele prevăzute de contractul de credit nr. 2062 din 15 iulie 2008, a creditului bancar, a dobânzilor aferente, a executării în termen a obligațiilor asumate de către Angela Dastic precum și a penalităților și prejudiciilor cauzate prin neexecutare sau executare necorespunzătoare a condițiilor contractului de credit menționat.

Concluzionează că instanța de apel pur și simplu a ignorat acest înscris, deoarece a reținut că conținutul contractului de gaj (ipotecă) nu este cunoscut pe motivul neprezentării originalului acestuia.

Astfel, înscrisului menționat nu a fost dată nici o apreciere, a rămas fără analiză și apreciere corespunzătoare conținutul extrasului din Registrul bunurilor imobile, din care rezultă că asupra bunurilor imobile situate pe adresa mun. Chișinău, com. Trușeni, str. Mihai Boț, 21, care aparțin cu drept de proprietate Angelei Dastic, a fost instituită ipotecă în temeiul contractului de gaj (ipotecă) nr. 13982 din 15 iulie 2008, iar titularul grevării fiind Banca Comercială Română Chișinău SA.

Prin urmare, instanța de apel a susținut concluzia primei instanțe precum că Banca Comercială Română Chișinău SA a acordat Angelei Dastic un împrumut în mărime de 1520000 lei.

Reiterează că instanța de apel a omis să verifice dacă un astfel de contract a fost încheiat între părți cu respectarea condițiilor art. 210 Cod civil, deoarece un astfel de înscris la materialele cauzei lipsește.

Astfel, consideră că a fost lăsat fără apreciere contractul de ipotecă care garantează rambursarea în termen a creditului bancar, precum și declarația-angajament scrisă personal de Angela Dastic, prin care ultima la data încheierii contractului de credit din 15 iulie 2008, și-a asumat obligația rambursării ratelor lunare la credit și dobândă lunară în strictă conformitate cu graficul anexat la contractul de credit, cât și cererea, la fel scrisă personal prin care ultima confirmă deținerea creditului la Banca Comercială Română Chișinău SA, cât și restanța la acesta.

Notează că au fost prezentate în susținerea pretențiilor sale mai multe probe care confirmă existența obligației Angelei Dastic, însă instanța de apel în mod selectiv a reținut și a dat apreciere doar cererii de credit și declarație – angajament, apreciind că acestea confirmă doar faptul solicitării creditului.

Menționează că în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale din 04 noiembrie 1950, instanțele de judecată, trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care își întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii.

Susține că în speță prezintă relevanță și faptul că folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestuia, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, care este diferită de la caz la caz.

Or, la caz, important este faptul că folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului, reieșind din specificul acestui, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, în coroborare cu cadrul legal aplicabil speței.

Sub aspectul dat se atestă o discordanță dintre concluziile instanțelor judecătorești și materialul probator anexat la dosar, fapt ce denotă că o asemenea soluție nu poate fi reținută de către instanța de recurs, însă aceasta este în drept de a verifica legalitatea deciziei contestate, care a fost emisă fără cercetarea completă a probelor anexate la dosar și fără verificarea multiaspectuală a hotărârii primei instanțe.

Relevă că adoptarea în aceste circumstanțe a unei hotărâri noi anume de către instanța de recurs se impune reieșind și din faptul că la rejudecarea cauzei în ordine de apel, instanța de apel pur și simplu a ignorat flagrant recomandările instanței de recurs, expuse în Decizia Curții Supreme de Justiție din 17 februarie 2016.

La 25 noiembrie 2016, Angela Dastic a depus referință la recursul declarat de Banca Comercială Română Chișinău Societate pe Acțiuni, prin care a solicita respingerea recursului ca inadmisibil sau respingerea recursului cu menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 08 august 2016, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 39 Vol. II) careva date despre recepționarea acesteia de către recurent, la materialele dosarului, lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2016, în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Banca Comercială Română Chișinău SA nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Banca Comercială Română Chișinău SA, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Banca Comercială Română Chișinău SA ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de Banca Comercială Română Chișinău Societate pe Acțiuni se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Ion Druță

Nicolae Craiu